

POLÍTICA DE AVALIACIÓN -BACHARELATO INTERNACIONAL

FILOSOFÍA E PRINCIPIOS DE AVALIACIÓN

A filosofía e os principios de Avaliación do IES do Castro réxense tanto pola lexislación española vixente baseada na Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa (LOMCE), o DECRETO 86/2015, do 25 de xuño, que establece o currículo da Educación Secundaria Obrigatoria e o Bacharelato na Comunidade autónoma de Galicia, como polas indicacións que nesta materia dá a organización do IB. En consecuencia, no noso centro coexisten dous plans educativos e o noso alumnado ao cursar un bacharelato integrado (LOMCE + PD) debe adaptarse a dúas prácticas de avaliación distintas que se asemellan en moitos dos seus trazos máis característicos.

Como sinala o PEC, na sección 'Sinales de Identidade' no IES do Castro *poténciase unha avaliación continua, formativa e reguladora entendida como instrumento educativo que informa e realiza unha valoración do proceso de aprendizaxe que seguen os/as alumnos/ as, e non só os resultados académicos. Ten como obxectivo que o/o profesor/para poida ofrecer en todo momento as propostas e medidas máis adecuadas para desenvolver as capacidades dos estudantes. Contempla a diversidade do alumnado, busca a motivación e potencia a autoavaliación.*

Por tanto, consideramos a avaliación como un proceso crave que fornece información que nos permite seguir e comprobar o grao de adquisición dos obxectivos que nos propuxemos e medir os coñecementos, destrezas e competencias adquiridas polo alumnado, de tal modo que podamos axustar a acción educativa ao alumnado. Dada a importancia da política de avaliación é esencial que sexa coñecida por todos os membros da comunidade educativa (alumnado, familias e profesorado).

Os instrumentos de avaliación deben ofrecernos a posibilidade de discriminar onde se producen as dificultades do alumnado, así que deben ser variados. A avaliación ha de permitir avaliar os contidos, pero tamén os procesos de ensino-aprendizaxe e o grao de adquisición das competencias básicas.

Esta política de avaliación publicada na páxina web do instituto comunícase tamén ao alumnado e ás súas familias con información específica sobre os diferentes procedementos de avaliación nas clases e nas reunións periódicas coas familias, respectivamente.

BACHARELATO NACIONAL- LOMCE

Segundo a normativa aplicada na actualidade, a avaliación no sistema educativo español é:

Unha avaliación diagnóstica

ao principio do ano académico realizamos unha avaliación inicial para pescudar os coñecementos previos dos que se parte.

Unha avaliación formativa

realizamos un proceso de avaliación continua que permite obter información sobre o desenvolvemento do proceso educativo de todos os estudantes ao longo do curso. Ademais, permite axustar sobre a marcha os procesos educativos coa intención de conseguir os obxectivos previstos, de maneira que o profesorado poida adecuar as estratexias de ensino e as actividades didácticas co fin de mellorar a aprendizaxe de cada un dos alumnos e alumnas.

Unha avaliación sumativa

deste xeito garantimos a adquisición de competencias imprescindibles.

Unha avaliación integradora

para a consecución dos obxectivos e competencias correspondentes valoraranse todas as materias. A avaliación realizarase tendo en conta os **criterios de avaliación** e os **estándares de aprendizaxe** avaliáveis de cada unha delas, recollidos nas programacións didácticas de cada departamento.

Os elementos do currículo fundamentais para a avaliación son pois:

As **competencias** que supoñen unha combinación de habilidades prácticas, coñecementos, motivación, valores éticos, actitudes, emocións e outros compoñentes sociais e de comportamento que se mobilizan conxuntamente para lograr unha acción eficaz. Contémplanse, pois, como un coñecemento na práctica, un coñecemento adquirido a través da participación activa en prácticas sociais que, como tales, pódense desenvolver tanto nun contexto educativo formal, a través do currículo, como nos contextos educativos non formais e informais.

Considérase que as competencias craves son aquelas que todas as persoas precisan para a súa realización e desenvolvemento persoal, así como para a cidadanía activa, a inclusión social e o emprego. Identifícanse sete competencias craves esenciais para o benestar das sociedades europeas, o crecemento económico e a innovación e descríbense os coñecementos, as capacidades e as actitudes esenciais vinculadas a cada unha delas. As competencias craves recollidas no currículo LOMCE son as seguintes:

Comunicación lingüística	Conciencia e expresións culturais
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía	
Competencia dixital	Aprender a aprender
Competencias sociais e cívicas	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

Os **criterios de avaliación**, que son o referente específico para avaliar a aprendizaxe do alumnado, describen aquilo que se quere valorar e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos como en competencias; responden ao que se pretende conseguir en cada materia.

Os **estándares** “son as especificacións dos criterios de avaliación que permiten definir os resultados de aprendizaxe, e que se concretan no que o estudante debe saber, comprender e saber facer en cada materia; deben ser observables, medibles e avaliáveis e permitir graduar o rendemento ou o logro alcanzado. O seu deseño debe contribuir a facilitar a construción de probas estandarizadas e comparables”.

Así pois, os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis son os **referentes para a comprobación do grao de adquisición de competencias e o logro dos obxectivos** do bacharelato.

PROGRAMA DO DIPLOMA

A **avaliación formativa** é tamén de vital importancia para o IB xa que este “proceso de obter, analizar, interpretar e utilizar probas para mellorar a aprendizaxe dos alumnos e axudarlles a desenvolver todo o seu potencial é un compoñente esencial da práctica docente”

En canto á **sumativa** para o IBO consiste en medir o desempeño dos alumnos con respecto aos criterios de avaliación do P.D”

A avaliación do PD trata de lograr os seguintes **obxectivos xerais**:

1. Apoiar os obxectivos curriculares e filosóficos do programa mediante o fomento de boas prácticas docentes e unha aprendizaxe adecuada por parte do alumnado.
2. Garantir que os resultados da avaliación teñan un nivel suficiente de fiabilidade, coherente co dunha avaliación de alto impacto para acceder á universidade.
3. Reflectir a mentalidade internacional do programa, evitar o rumbo cultural e facer as concesións apropiadas aos alumnos ou alumnas que traballen na súa segunda lingua.
4. Facer fincapé nas habilidades cognitivas de orde superior (síntese, reflexión, avaliación, pensamento crítico).
5. Incluír unha gama adecuada de tarefas e instrumentos ou compoñentes que garantan que se avalían todos os obxectivos de avaliación da materia.
6. Determinar os logros do alumnado e as cualificacións das materias por medio do xuízo profesional de examinadores supervisores con experiencia, co respaldo de información estatística

O obxectivo do PD de fomentar que os alumnos sexan “solidarios, informados e ávidos de coñecemento” e alentalos a “adoptar unha actitude activa de aprendizaxe durante toda a súa vida” e “ser compasivos” (como consta na declaración de principios do IB) reflíctese tamén nas avaliacións.

O IB pretende que os alumnos do PD fórmense como “mozos solidarios [...] capaces de contribuír a crear un mundo mellor e máis pacífico, no marco do entendemento mutuo e o respecto intercultural” e alentalos a “entender que outras persoas, coas súas diferenzas, tamén poden estar no certo” (declaración de principios do IB). Por iso, tanto o contexto internacional como o propósito intercultural do ensino deben reflectirse na avaliación. Isto conséguese a través dos estudos doutras linguas e prestando atención ao concepto de interculturalidade presente nas materias do PD.

Para o IB un eixo importante do seu a filosofía de avaliación é o **cambio dunha avaliación típica ou tradicional onde se desterran termos como aprobado ou suspenso, a unha avaliación baseada en criterios**. O alumnado sabe, desde o principio, o que se espera del xa que **cada nota está relacionada cun descriptor**, non se compara co doutros alumnos ou alumnas. Mesmo, poden autoavaliarse eles mesmos e aprender corrixindo traballos ou exames doutras persoas.

Os **descriptores**, que están publicados na Guía IB da materia correspondente, son coñecidos e utilizados na aula por parte de todo o profesorado que imparte docencia no Programa e están a disposición do alumnado IB a partir do momento que se considere conveniente na programación de aula de cada materia.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Aínda que en moitos casos son similares, cada un dos programas ten os seus instrumentos de avaliación propios.

BACHARELATO NACIONAL- LOMCE

No caso do Bacharelato LOMCE a avaliación require o emprego de ferramentas adecuadas aos coñecementos e competencias que teñan en conta situacións e contextos concretos que permitan ao alumnado demostrar o seu dominio e aplicación e cuxa administración resulte viable. Polo xeral, a avaliación da aprendizaxe do alumnado abórdase seguindo unhas determinadas técnicas aplicables na aula. Ao avaliar competencias, os métodos de avaliación que resultan máis adecuados son os que se basean na valoración da información obtida das respostas do alumno que requiren a aplicación de coñecementos. No caso de determinadas competencias, requiren a observación directa do desempeño do alumno/a, como ocorre coa avaliación de certas habilidades manipulativas, actitudes cara á lectura, resolución de problemas, etc) ou valores (a perseveranza, esforzo, minuciosidade, etc). En xeral, o grao en que se desenvolven as competencias pode ser determinado mediante **instrumentos** como

- resolución de problemas -traballos de investigación a distinto nivel
- realización de traballos e actividades prácticas -presentacións orais
- estudos de casos prácticas de laboratorio
- ensaios - revisión de cadernos/ portfolios
- actividades de simulación virtual e de traballo en páxinas web
- elaboración de síntese - autoavaliacións guiadas

Tamén coa administración de probas ou exames que constitúen o procedemento habitual das avaliacións nacionais e internacionais que se realizan sobre o rendemento do alumnado. Son probas obxectivas para valoración de determinados contidos que poden combinar diferentes formatos: preguntas de opción múltiple, de resposta curta, de resposta extensa, ensaios, comentarios de textos, problemas...

Poden realizarse varios exames ao longo dun trimestre con contido acumulativo e de distinta contribución á nota global, para mellorar a cualificación con cada proba.

A observación directa en clase permitirá avaliar a actitude ante a materia, que se valorará a través das observacións recollidas polo profesorado e o grao de adquisición das competencias. O profesor/para terá en conta tarefas individuais/ en grupo, realizadas por escrito ou de modo oral.

As actividades de autoavaliación e co-avaliación implican reflexión sobre os procesos e aprender a aprender. Esta autoavaliación pode ser verbalizada en grupo en clase ou a través de enquisa.

PROGRAMA DO DIPLOMA

A descrición do modelo e as prácticas de avaliación de cada materia aparecen nas guías do IB por materia, e o profesorado comparte esta información co alumnado nos momentos adecuados recollidos nas programacións de aula.

Os **instrumentos** de avaliación son de dous tipos:

Avaliación interna

Na maioría dos cursos, utilízase a avaliación por parte do profesor/a, que debe corrixir os traballos antes de ser enviados para a súa avaliación ou moderación externa.

O proceso de moderación comprende dúas fases. En primeiro lugar, verifícase que os profesores de cada colexio estean a aplicar os criterios de avaliación interna da forma estándar que se espera en todos os colexios que ofrecen o Programa do Diploma. Disto encárgase o moderador (examinador externo), que revisa a cualificación dunha mostra de traballos de alumnos de cada colexio. En segundo lugar, se hai diverxencias na interpretación ou a aplicación dos criterios, axústanse as notas concedidas polo profesor na materia e o nivel en cuestión. Este axuste realízao o centro de avaliación do IB baseándose nas diferenzas entre as notas concedidas polo profesor e as concedidas polo moderador aos mesmos traballos. Como resultado da moderación, as notas do profesor poden subir, baixar ou quedar igual.

Este tipo de avaliación inclúe:

-Traballos orais de linguas: Lingua A-Literatura, Lingua B-inglés, onde representa o 30% da nota.

-Investigacións científicas en Bioloxía, Química e Física e Investigacións en Matemáticas onde representan o 20 % da avaliación final.

Avaliación externa

Os exames, que presentan altos niveis de obxectividade e fiabilidade, constitúen a base da avaliación na maioría dos cursos. A corrección e moderación, a nivel internacional, é responsabilidade de persoal IB de probada experiencia no exercicio desta tarefa. Estas probas ou exames inclúen os seguintes formatos:

- Ensaios
- Problemas estruturados
- Preguntas de opción múltiple
- Preguntas de resposta curta
- Preguntas de resposta a datos
- Preguntas de resposta a textos
- Preguntas de estudos de caso

Apóiasse a evolución do alumnado cunha combinación de elementos citados anteriormente no apartado LOMCE e a aprendizaxe e coñecementos precisos para as probas especificamente IB.

En canto refírese á **preparación da monografía, o ensaio TdC ou os traballos de investigación** das distintas materias, as **entrevistas persoais e as tres sesións de reflexión** son un instrumento cruce para incidir no desenvolvemento positivo da tarefa. O profesorado realiza un labor de tutoría que apoia a xestión do tempo, a constancia e adaptabilidade do alumnado que supervisa.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Os criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado LOMCE, así como os indicadores de logro para a consecución dos estándares figuran nas Programacións dos respectivos Departamentos Didácticos. (Cada un dos profesores/ as intégrase nun Departamento Didáctico responsable da Programación. Unha vez que o Xefe de Departamento somete a aprobación de todos os membros do seminario a Programación, esta deberá ser referendada pola Inspección Educativa.)

O equipo docente IB aplica os criterios de avaliación recollidos nas Guías de cada materia e propón ao alumnado actividades relacionadas con estes criterios para facilitar a súa aprendizaxe.

A Programación de cada materia está a disposición do alumnado e as súas familias na páxina web do centro e cada profesor/para ten a obriga de informar tanto aos seus alumnos como aos seus titores legais sobre ela.

REXISTRO E INFORMES DOS RESULTADOS DE AVALIACIÓNS

BACHARELATO NACIONAL - LOMCE

Cada curso, que comeza en setembro e termina en xuño, divídese en tres avaliacións trimestrais- a terceira e a final realízanse ao mesmo tempo-. Ao final de cada trimestre realízase unha **avaliación formal** da situación do cada alumno/a. O **equipo docente** de cada grupo de alumnado réunese co titor/a de a clase (coa presenza dalgún membro do equipo directivo). Previamente a cada reunión, o profesorado completou un breve informe da situación de cada alumno/a en a súa materia e o titor/para ha preparado un breve informe global da clase. Isto permite identificar temas a solucionar na reunión: alumnado con necesidade de apoio puntual, situacións similares en distintas materias, etc. Na reunión confírmase e completan os **informes de cada alumno/a** e tómanse decisións conxuntas de tipo pedagóxico ou organizativo.

Cada familia e alumno/a correspondente recibe un boletín coas cualificacións de todas as materias cursadas (e realízase un control da recepción desta información, así como as observacións ou recomendacións recollidas polo titor/a en cada unha das sesións de avaliación. Cada materia cualifícase cun número enteiro de 1 a 10 (cualificación máis alta).

(No caso de que o alumno non superase o total das materias en xuño, ten a oportunidade de presentarse á convocatoria extraordinaria de setembro).

Ao finalizar o curso en ESO realízase tamén unha avaliación do nivel alcanzado polo alumno/a en cada unha das competencias básicas, esta información forma parte do Consello Orientador que se entrega ás familias ao finalizar o curso académico, onde se inclúen recomendacións para cursar os diferentes tipos de estudos superiores.

Toda a información relativa á avaliación do alumno/para queda **rexistrada** no sistema XADE, o programa informático da Consellería de Educación. Ademais, en cada avaliación, imprímese unha acta cos resultados académicos e o profesorado das distintas materias teñen que asinala. Esas actas son arquivadas na Secretaría do Centro.

En caso necesario, convócanse aos pais ou se aceptan as súas solicitudes de entrevista persoal para analizar a situación máis detalladamente ou tomar algún tipo de medida que permita actuar sobre as situacións que se presenten.

PROGRAMA DO DIPLOMA

O profesorado de cada materia será o encargado de realizar un rexistro individual por alumno/a onde recollerá a súa evolución, a presentación de informes, o estado dos seus traballos e da monografía. Ocuparase tamén de revisar as avaliacións internas cos seus alumnos e realizar a retroalimentación requirida.

Ao final de cada trimestre realízase unha **avaliación formal** da situación do cada alumno/a IB ao mesmo tempo que a súa situación LOMCE. O **equipo docente** de cada grupo de alumnado réunese co titor/a de a clase (coa presenza dalgún membro do equipo directivo) e neste caso dos cursos IB co coordinador/a IB. O proceso de informe ás familias e de rexistro da información é similar ao de LOMCE.

Así mesmo o equipo docente IB réunese ao final de cada trimestre co Coordinador/a de o PD para realizar unha avaliación da evolución de cada alumno/a. As conclusións desta avaliación conforman o informe IB, que rexistra a evolución nas materias e requisitos IB. Estes informes IB quedan rexistrados coa documentación oficial IB do centro que xestiona o coordinador/a IB e acompañan trimestralmente aos informes LOMCE que se envían ás familias, por correo electrónico ou postal, segundo as preferencias.

O Boletín IB ten só un carácter informativo, pero resulta moi útil xa que nel reflíctense as conclusións de todo o equipo docente coa Coordinadora do PD cada trimestre. Esta práctica resulta moi proveitosa para manter un seguimento exhaustivo do alumno/a á vez que permite que as súas familias estean sempre ao corrente do seu desempeño escolar. Tamén serven de orientación ao coordinador/á a hora de enviar cualificacións previstas ás distintas Universidades a comezos do segundo ano do PD.

De detectarse algunha dificultade tanto no desempeño académico como no ámbito da disciplina, o titor/a, que manterá sempre informado o Coordinador/a de o PD, convocará aos pais a unha reunión. Nela acordarase posibles solucións aos problemas xurdidos como poden ser a necesidade de clases ou traballo extra a realizar en casa. O titor/para debe levar un rexistro de todas as reunións mantidas cos titores legais dos seus titorados.

Por outra banda, o profesorado mantén, en todo momento, unha relación o máis fluída posible co alumno, co titor/a e co Coordinador/a de o Programa, con reunións formais e informais cando se considera preciso, á parte das reunións semanais do equipo de profesorado IB.

REVISIÓN DA POLÍTICA DE AVALIACIÓN

Por cuestións prácticas e loxísticas as Políticas do PD, como esta de Avaliación, o coordinador/a ou outro docente do PD elabora un borrador que se somete á revisión e control dos restantes membros da comunidade docente encargada do ensino no PD, e doutros órganos do centro escolar, segundo corresponda. Estes poden presentar suxestións de cambio, emendas e correccións á mesma en aras de participar na súa mellora. Nas reunións de carácter formal que teñen lugar con carácter periódico farase unha reflexión sobre a marcha da política de Avaliación, especialmente a final de curso e a principio. Considérase que a práctica de Avaliación funciona correctamente cando cúmprense os seguintes indicadores:

- Investigación de que o alumno posúe os coñecementos mínimos para comezar o PD.
- Adecuación da avaliación interna e externa aos descritores que marca en cada Guía o IB.
- Adecuación da secuenciación e temporalización dos traballos para realizar.
- Adecuación das medidas específicas para os alumnos/ as que presentan algún problema no seu desempeño académico.
- Adecuación dos mecanismos para informar as familias e ao alumnado sobre as prácticas de avaliación e sobre o seguimento do traballo de cada alumno/a.
- Investigación e estudo dos datos das avaliacións e reflexión sobre os mesmos para promover a mellora do proceso de ensino e aprendizaxe.

BIBLIOGRAFÍA

- IBO (2014). Alumnos con necesidades específicas de acceso a la evaluación. Cardiff
- IBO (2010). La diversidad en el aprendizaje y necesidades educativas especiales en los programas del IBO. Cardiff
- IBO (2016) La diversidad en el aprendizaje y la inclusión en los programas del IBO, IB Publishing Ltd La Haya
- IBO (2016). Manual de Procedimientos del Programa del Diploma. +La probidad académica en el contexto educativo del IB
- IBO (2014). Reglamento General del Programa del diploma. Cardiff
- IBO (2013). Respuestas a la diversidad de aprendizaje de los alumnos en el aula. Cardiff
- IES Plurilingüe Rosalía de Castro. (2016) Política de Evaluación. <http://iesrosalia.net>
- IBO (2015) El programa del Diploma: de los principios a la práctica, IB Publishing Ltd La Haya